

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2019-08-08 Nr. (3.10.)2-1835
[2019-07-11 Nr. S2-1927

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. 19-8659

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamentas) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą Nr. 19-8659 (toliau – Projektas) ir šiuo raštu teikia pastabas ir pasiūlymus dėl jo.

1. Suprasdami, kad Projektu siekiama nustatyti kultūros politikos pagrindus, kurie kaip esminės gairės (principai, kompetencijos, sistemos sandara ir pan.) duos kryptį kultūros srities politiką formuojančioms ir įgyvendinančioms institucijoms, kurios, atsiremamos į Projekte įtvirtintas nuostatas, kurs ir tobulins teisinių santykių, priklausančių kultūros reguliavimo sričiai, sistemą. Atkreipiame dėmesį, kad dabar esantis kultūros srityje veikiančių institucijų kompetencijas nustatantis teisinis reglamentavimas ir yra besiskiriantis nuo Projektu siūlomo. Pavyzdžiui, pagal Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo (toliau – KKVAĮ) 5 straipsnio 1 dalį šio įstatymo 3 straipsnyje išvardyti kilnojamieji daiktai teisės aktų nustatyta tvarka gali būti įtraukiami į valstybinę kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitą, kurią sudaro: 1) muziejų ir bibliotekų kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos dokumentai; 2) Nacionalinio dokumentų fondo apskaitos dokumentai; 3) Kultūros vertybių registras. Pagal KKVAĮ 4 straipsnio 3 dalies 1 punktą Departamentas įgyvendina tik valstybinę kilnojamųjų kultūros vertybių, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugos politiką.

Atsižvelgiant į tai, Projekto 7 straipsnio 5 dalis neatitinka aukščiau nurodytų įstatymo nuostatų, todėl siūlome ją išdėstyti taip:

„5. Kultūros paveldo departamentas yra biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė, kurios veiklos tikslas – įgyvendinti valstybės nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugos politiką. Kultūros paveldo departamentas metodiškai vadovauja nekilnojamųjų ir kilnojamųjų kultūros vertybių, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugai, organizuoja ir koordinuoja nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimą ir stebėseną, inicijuoja ir organizuoja nekilnojamojo kultūros paveldo objektų skelbimą valstybės saugomais ir atlieka kitas teisės aktų numatytas funkcijas.“

Jei visgi Projektą rengiantys subjektai yra apsisprendę pavesti tik Departamentui įgyvendinti visų kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos politiką ir metodinį vadovavimą šių vertybių apsaugai, tai reikėtų parengti ir šį Projektą lydinčio kito teisės akto – KKVAĮ – pakeitimo projektą.

2. Šiuo metu kultūros paveldo apsaugos sistemoje lėšos, Departamento teismuose išieškotos už kultūros paveldo objektų sužalojimą, taip pat iš paskirtų fiziniams ir juridiniams asmenims

baudų, nenaudojamos konkreto sužaloto objekto iki sužalojimo buvusiai būklei atkurti, o naudojamos bendros valstybės reikmės tenkinti, todėl sužaloti objektai toliau nyksta. Atsižvelgiant į tai, naujausioje teismų praktikoje teismai atsisako šias lėšas priteisti pagal Departamento ieškinius. Pavyzdžiui, Lietuvos apeliacinis teismas 2018-06-20 sprendime civilinėje byloje Nr. e2A-31-516/2018 konstatavo nagrinėjamu atveju susiklosčiusią situaciją – tai, kad Departamentas prašo priteisti iš atsakovo lėšų sumą, apskaičiuotą būtent kaip dvaro sodybos rūmų, priklausančių pačiam atsakovui, atkūrimo darbų kaina, tačiau šios lėšos iš tikrųjų rūmų tvarkybos ir apsaugos nuo tolesnio irimo darbams nebus skiriamos ir kultūros paveldo objektas jomis nebus atkurtas. Teismas padarė išvadą, jog tokio Departamento reikalavimo tenkinimas ne tik neatitiktų Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 29 straipsnyje įtvirtinto teisinio reguliavimo ir juo siekiamų tikslų, bet ir apskritai žalos atlyginimo instituto esmės bei pamatinių teisingumo ir protingumo principų (CK 1.5 straipsnis).

Pažymėtina, jog skirtingai nei paveldo apsaugos sistemoje, aplinkos apsaugos sistemoje jau 19 metų veikia Aplinkos apsaugos rėmimo programa. Pagal Aplinkos apsaugos rėmimo programos įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 punktus Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšas sudaro lėšos, nustatyta tvarka išieškotos už aplinkai ir valstybiniam gamtos ištekliams padarytą žalą pažeidus aplinkos apsaugos įstatymus ar kitus aplinkos apsaugą reglamentuojančius teisės aktus taip pat lėšos iš sumokėtų Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytų baudų už aplinkos apsaugos įstatymų ar kitų aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, taip pat juridinių asmenų sumokėtų baudų už aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Pagal Aplinkos apsaugos rėmimo programos 4 straipsnio 1 dalies 1 punktą programos lėšos naudojamos priemonėms, kuriomis kompensuojama aplinkai padaryta žala, taip pat sužalotiems kraštovaizdžio kompleksams ar elementams atkurti.

Atsižvelgiant į tai, siūlome Projekto 10 straipsnio 1 dalį papildyti nauju punktu „Kultūros paveldo apsaugos rėmimo programa“, o 10 straipsnio 3 dalį papildyti antru sakiniu „Kultūros paveldo apsaugos rėmimo programos lėšų šaltinius bei jų naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas“.

Kultūros paveldo apsaugos rėmimo programos lėšas (įplaukas) sudarytų: lėšos, teisės aktų nustatyta tvarka išieškotos už nekilnojamosioms kultūros vertybėms padarytą žalą; lėšos iš sumokėtų Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatytų baudų už kultūros paveldo apsaugos reikalavimų pažeidimus; lėšos iš juridinių asmenų arba kitų organizacijų ar jų padalinių sumokėtų šiame įstatyme nustatytų baudų už šio įstatymo pažeidimus, o taip pat valstybės rinkliava už leidimų atlikti archeologinius tyrimus išdavimą ir valstybės rinkliava už licencijų išdavimą asmenims, užsiimantiems licencijuojama antikvarinių daiktų ir kilnojamųjų kultūros vertybių prekyba. Kultūros paveldo rėmimo programos lėšos Lietuvos Respublikos kultūros ministro nustatyta tvarka būtų naudojamos sužalotų nekilnojamųjų kultūros vertybių iki sužalojimo buvusiai būklei atkurti.

3. Pastaruoju metu suaktualėjo svarbi kultūros politikos sritis – istorinės atminties sritis, kurioje persipina lietuvių tautos sukurtos etninės kultūros vertybės bei Europą vienijančios krikščioniškosios kultūros vertybės, tautinis (nacionalinės kultūros) tapatumas, savitumas ir savimonė, tautos puoselėjamos vertybės, papročiai, kultūros paveldas ir pan. Projekto preambulėje nurodyta, kad Lietuvos Respublikos Seimas <...> pabrėždamas, kad gimtoji kalba, raštas, menas, etninės tradicijos, istorinė atmintis, paveldas leidžia išsaugoti ir kurti lietuvių tautos savitumą pasaulyje“, bet pačiame Projekto tekste pasigendama principinių nuostatų, skirtų šiai sričiai, o Projekto 4 straipsnio 1 dalies 7 punktas tik iš dalies atspindi šią plačią ir nuoseklesnį teisinio

reglamentavimo reikalaujančią sritį. Vienas iš ryškesnių bandymų teisiškai reglamentuoti istorinę atmintį yra Seime svarstytas, tačiau iki šiol nepriimtas Lietuvos Respublikos tautos istorinės atminties įstatymo projektas XIP-4631(3). Būtų tikslinga šį įstatymo projektą nagrinėti ir priimti Lietuvos Respublikos Seime lygiagrečiai su šiuo Projektu.

Direktorius

Vidmantas Bezarus

A.Skaistys, tel. (8 5) 272 4010, audrius.skaistys@kpd.lt
A.Vaicekauskas, tel. (8 5) 272 40 56, andrius.vaicekauskas@kpd.lt
J. Bertulytė, tel. (8 5) 272 40 56, justina.bertulyte@kpd.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Kultūros ministerijai

Nr.
Į 2019-07-12 Nr. S2-1927

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą (toliau – Projektas), pagal kompetenciją teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 29 straipsniu, ministerija steigiamą valstybės politikai formuoti ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą. Valstybės politikos įgyvendinimo funkcijos ministerijai gali būti pavestos tik įstatymų nustatytais atvejais ir nustatytam terminui. Atsižvelgdami į tai, siūlome tikslinti Projekto 5 straipsnį.

2. Valstybės politikos sritys, kurių valdymas yra pavedamas atitinkamiems ministrams, yra nustatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“. Pažymime, kad „skaitmeninimo politika“, kaip atskira sritis, nėra nei išskirta, nei pavesta kokiam nors ministrui. Atsižvelgdami į tai, siūlome tikslinti Projekto 6 straipsnio 2 dalies 5 punktą.

3. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad nėra aiškus Projekto 12 straipsnio 4 dalies turinys ir įtvirtinimo tikslingumas. Galimybė steigti biudžetines ar viešąsias įstaigas yra reglamentuota Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų ir Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymuose. Juose nustatyta ir tokių įstaigų galima paskirtis, todėl Projekto nuostata, Kultūros politikos pagrindų įstatymo apimtyje leidžianti steigti biudžetines ar viešąsias įstaigas aiškiai neįvardintoms „funkcijoms, tiesiogiai nesusijusioms su kultūros paslaugų teikimu, vykdyti“ neatitinka visos viešojo sektoriaus įstaigų sistemos formavimo ir tobulinimo tikslų, kurių vienas – naujų viešojo sektoriaus įstaigų steigimas tik esant objektyviai būtinybei ir kuomet siekiamų tikslų nėra galimybės įgyvendinti, pasitelkiant jau egzistuojančius tiek viešojo, tiek ir atitinkamais atvejais – privataus sektoriaus subjektus.

4. Atsižvelgdami į tai, kad Projekte yra nuostatų, susijusių su nevyriausybėmis organizacijomis, ir vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 25 punktu, siūlome Projektą suderinti su Nevyriausybinių organizacijų taryba.

Vidaus reikalų viceministras

Darius Urbonas

Sandra Šarkutė, tel. 271 8919, e. p. sandra.sarkute@vrm.lt
Dalia Masaitienė, tel. 271 7187, el. p. dalia.masaitiene@vrm.lt
Aurelija Tranylienė, tel. 271 8306, el. p. aurelija.tranyliene@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63661, faks. 8 706 63663, el. p. info@am.lt, <http://am.lrv.lt>,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2019-08

Nr.

į 2019-07-11

Nr. S2- 1927

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Aplinkos ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir teikia pastabas ir pasiūlymus.

Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 punkto 11 papunktyje Aplinkos ministerijai yra nustatyti bendradarbiavimo pagrindai, kurie neapima visų Aplinkos ministerijai priskiriamų valdymo sričių. Siūlome išbraukti „saugomųjų teritorijų sistemą“ ir rašyti „kraštovaizdį ir biologinę įvairovę“. Šis bendradarbiavimo pagrindas yra platesnis ir tinkamesnis.

Aplinkos ministerijos kancleris

Arminas Mockevičius

V. Kod, 8~706 63495, el. p. viktorija.kod@am.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos kultūros
ministerijai

2019 - - Nr.
Į 2019-07-11 Nr. S2-1927

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi teiktą derinti Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą (toliau – Projektas), iš esmės jam pritaria. Siūlome atkreipti dėmesį, kad ministerijų bendradarbiavimo klausimai yra detalčiai reglamentuojami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“. Siūlome atsisakyti Projekte 6 straipsnio 2 dalies 7 punkto.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministrė

Kornelija Tiesnesytė

E. Bugailiškienė, tel. (8 5) 219 1167, el. p. Emilija.Bugailiskiene@smm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2019-08-

Nr.

į 2019-07-11

Nr. S2-1927

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą teikia savo pastabas.

Sveikintinas siekis numatyti pareigą valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms bendradarbiauti ir konsultuotis su nevyriausybinėmis organizacijoms. Siekiant užtikrinti visapusiškai kokybišką konsultavimosi procesą, siūlytina taip pat numatyti, kad įvykdžius konsultaciją turi būti suteikiamas grįžtamasis ryšys dalyvavusiems konsultacijos procedūrose¹.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad įstatymo projekto 15 straipsnio 1 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose pateiktos nuostatos vertintinos kaip deklaratyvios, kadangi nesukuria teisių ar pareigų – t.y. nevyriausybinių organizacijos ir be šio įstatymo gali jas įgyvendinti. Todėl manytina, kad nurodytos nuostatos neturi teisinės reikšmės, o šių nuostatų įtraukimo tikslas nėra aiškus. Nevyriausybinių organizacijos, kaip ir bet kuris kitas juridinis ar fizinis asmuo, turi teisę vykdyti veiklą, kuri įvardinta šios straipsnio dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose remiantis *inter alia* Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, konkrečių juridinių asmenų teisinių formų įstatymais.

Siekiant teisinės sistemos vientisumo ir teisinio aiškumo, manytina, kad 15 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytą galimybę nevyriausybiniams organizacijoms dalyvauti sprendžiant dėl meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo, tikslinga įtraukti į Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymą, kuris ir reglamentuoja statuso suteikimą, o ne numatyti tai atskirame įstatyme.

Viceministrė

Vilma Augienė

Eitvydas Zurba, tel. 8 706 68224, el. p. eitvydas.zurba@socmin.lt

¹ Plačiau apie viešąsias konsultacijas –

<https://epilietis.lrv.lt/uploads/epilietis/documents/files/Vies%CC%8Cu%CC%A8ju%CC%A8%20konsultaciju%CC%A8%20metodika.pdf>

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Kultūros ministerijai

| 2019-07-11 Nr. S2-1927

DĖL LIETUVOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO PROJEKTO

Finansų ministerija pagal kompetenciją susipažino su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) ir teikia šias pastabas.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija ir Lietuvos Respublikos Seimo statutas nustato Seimo ir Vyriausybės teisės ir pareigas rengiant ir tvirtinant valstybės biudžetą, o valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžeto turinį, šių biudžetų pajamų sudarymo ir asignavimų naudojimo teisinius pagrindus nustato Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, todėl siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 4 straipsnio 4 punkto ir 7 punkto dalies „tvirtindamas valstybės biudžetą, numato jiems minėti skirtų renginių finansavimui reikalingas lėšas“, 5 straipsnio 5 punkto ir 6 straipsnio 1 dalies 5 punkto.

Atsižvelgdami į tai, kad ministerijų bendradarbiavimo klausimai yra pakankamai detaliai reglamentuojami Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme ir, papildomai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente, siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalies.

Dėl Įstatymo projekto 10 straipsnio. Atkreipiame dėmesį, kad nekorektiška Kultūros rėmimo fondą nurodyti kaip atskirą kultūros finansavimo šaltinį (1 dalies 2 punktas) šalia valstybės biudžeto asignavimų. Kultūros rėmimo fondas nėra atskiras išteklių fondas, kurio finansavimo šaltinis – pajamos, būdingos tik šiam fondui ir kurios nėra gautos iš valstybės biudžeto. Kultūros rėmimo fondas yra sudaromas formuojant valstybės biudžetą ir per jį perskirstoma valstybės biudžeto lėšų dalis, o Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymas nustato kam naudojamos Kultūros rėmimo fondo lėšos. Taip pat pastebėtina, kad nekorektiška kaip finansavimo šaltinį nurodyti ir turtą (1 dalies 4 punktas). Todėl siūlome atitinkamai tikslinti 10 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis.

Valstybės biudžeto projektai rengiami atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę situaciją, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, kitus svarbius veiksnius. Todėl siūlytume atsisakyti 10 straipsnio 2 dalies pirmojo sakinio ir 11 straipsnio 1 dalies pabaigos arba vietoje žodžio „užtikrina“ įrašyti žodžius „pagal valstybės biudžeto galimybes skiria“.

Siūlome išbraukti 10 straipsnio 5 dalį, kadangi pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymą mokesčio lengvatą ar lengvatas nustato tik atitinkamų mokesčių įstatymai, reglamentuojantys tų mokesčių apskaičiavimo tvarką.

Įstatymo projekto 12 straipsnio 3 dalies antrajame sakinyje prieš žodį „įgyvendinamas“ siūlytume įrašyti „gali būti“.

Kelia abejonių Įstatymo projekto 18 straipsnio 2 dalies nuostata dėl bazinio kultūros paslaugų rinkinio finansavimo tvarkos, kurią tvirtintų Vyriausybė. Atsižvelgus į naujai diegiamos Strateginio valdymo sistemos logiką, pokyčiu būtų laikoma tol, kol bus suformuotas bazinių

11218685393213136.docx

kultūros paslaugų paketas, jį suformavus – jau būtų finansuojama tęstinė veikla. Pokyčio ir tęstinės veiklos finansavimo tvarkos bus aprašytos bendrai visiems projektams Strateginio valdymo metodikoje ir ją detalizuojančiuose finansų ministro įsakymuose bei Biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklėse, todėl nepritariame, kad turėtų būti rengiama dar kažkokia atskira finansavimo tvarka kultūros projektams.

Savivaldybių funkcijas pagal sprendimų priėmimo laisvę nustato Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 1 dalis, o pačias funkcijas – 6 ir 7 straipsniai. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 13 punktą „gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų, kultūros centrų ir kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra)“ yra savarankiška savivaldybių funkcija. Todėl pastebėtina, kad Įstatymo projekto 20 straipsnio 1 dalis nesuderinta su minėto įstatymo 6 straipsnio 13 punktu.

E. Vizgirda, tel. (8 5) 239 0228, el.p. egidijus.vizgirda@finmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2019-08-16 Nr. (1.1.5-141)10-5177
Į 2019-07-11 Nr. S2-1927

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą ir informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų projektui neturi.

Asmens sveikatos departamento direktorė, laikinai
vykdanti ministerijos kanclerio funkcijas

Odeta Vitkūnienė

Donatas Keršis, tel. 205 5290, el. paštas donatas.kersis@sam.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5501 / 262 4821, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751, PVM mokėtojo kodas LT100001016116

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

2019-08-06 Nr. 12-01-1264
Į 2019-07-11 Nr. S2-1927

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Krašto apsaugos ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Ministerijos kanclerė

Daiva Beliackienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Kultūros ministerijai

2019-07- Nr.

į 2019-07-11 Nr. S2-1927

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Susisiekimo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Vandens ir geležinkelių transporto politikos
grupės vadovas, laikinai vykdamas
ministerijos kanclerio funkcijas

Andrius Šniuolis

E. Mečkovskienė, tel. (8 5) 239 2908, el. p. egle.meckovskiene@sumin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Rūdninkų g. 13, 01135 Vilnius, tel. (8 5) 266 3277, el.p. komisija@vkpk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 288700520

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai
dmm@lrkm.lt

2019-08- Nr. V11- (6.4E)
į 2019-07-11 Nr. S2-1927

Kopija
Lietuvos Respublikos Prezidentūrai
sonata.sulce@prezidentas.lt

Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui
kultkt@lrs.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO PROJEKTO

Valstybinė kultūros paveldo komisija, susipažinusi su Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektu (TAIS Nr. 19-8658) (toliau – Įstatymo projektas), siūlo jį koreguoti atsižvelgiant į žemiau pateiktus siūlymus:

1. Dėl Įstatymo projekto Preambulės. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvoje dėmesys kultūrai yra per menkas, siūlome papildyti Įstatymo projekto Preambulę konstatuojant, kad valstybė įsipareigoja puoselėti kultūrą, gerbia tautinių mažumų teises į kultūrą bei pripažįsta kultūros paveldą nacionalinio saugumo objektu. Taip pat siūlome numatyti, jog kultūra neturi tarnauti politiniams ar ideologiniams interesams.

2. Dėl Įstatymo projekto 1 straipsnio. Kultūros politika turėtų būti formuojama ne tik pagal valstybės ir savivaldybių institucijų, bet ir pagal visuomenės ir gyvenamosios vietos bendruomenės poreikius, todėl siūlome Įstatymo projekto 1 straipsnyje numatyti santykio tarp šių subjektų galimybę bei papildyti Įstatymo projektą nauju 23 straipsniu „Valstybės, savivaldybių ir gyvenamosios vietos bendruomenių santykis“.

3. Dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio. Kvestionuotinas siekis „kultūrą ir kultūrinę veiklą“ keisti „kultūros paslaugomis“. Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje numatyta, jog „Paslauga – bet kokia savarankiška, paprastai už užmokestį atliekama ūkinė komercinė veikla, kurios nereglamentuoja nuostatos dėl prekių, kapitalo ar asmenų judėjimo laisvės, kaip

nurodyta Europos bendrijos steigimo sutarties 50 straipsnyje.“ Teisės doktrinoje ūkinė komercinė veikla apibrėžiama kaip nuolatinė, savarankiška, t. y. savo rizika plėtojama asmens veikla, siekiant pelno, susijusi su daiktų pirkimu-pardavimu ar paslaugų teikimu kitiems asmenims už atlyginimą (Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo nutartis byloje Nr. A-662-2755-12, 2012-09-06). Ne visos kultūros veiklos gali būti pripažįstamos paslaugomis, todėl siūlome atitinkamai koreguoti Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalį ir kitus straipsnius, kuriuose vartojama „kultūros paslaugos“ sąvoka.

Siūlome koreguoti Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalį – į „Kultūros“ sąvokos apibrėžimą įterpian „kultūros paveldą“ bei vietoj žodžio „tikėjimus“ įrašant žodį „tikėjimas“. „Tikėjimas“ vartotinas vienaskaita, jei norima apibrėžti religiją, o ne prietarus. Tuo pačiu pagrindu siūlome 3 straipsnio 4 punkte apibrėžtoje lygiateisiškumo principo formuluotėje atsisakyti žodžio „religijos“ kaip perteklinio.

Siūlome papildyti Įstatymo projekto 2 straipsnio 5 dalį, nurodant, kad kultūros įstaigoje dirbantis asmuo užtikrina ne tik kultūros ir meno kūrimą, bet ir jo saugojimą, viešinimą ir populiarinimą. Tuo pačiu pagrindu papildyti ir 3 straipsnio 6 dalį.

Siūlome papildyti Įstatymo projekto 2 straipsnio 9 dalį, nurodant, jog išskirtinės kultūros vertybės ne tik reprezentuoja Lietuvos Respublikos valstybinį, istorinį ir kultūrinį tapatumą, bet ir jį įtvirtina.

4. Dėl Įstatymo projekto 3 straipsnio. Manome, jog tautinio tapatumo principas yra svarbiausias kultūros politikos principų sistemoje, todėl siūlome Įstatymo projekto 3 straipsnyje pakeisti principų eiliškumą ir tautinio tapatumo principo formuluotę pakeisti taip: „tautinio tapatumo – valstybė užtikrina lietuvių kalbos apsaugą ir tęstinumą, globoja etninę kultūrą, vietos tradicijas, saugo kultūros paveldą, jo kultūrinę vertę, remia užsienio lietuvių pastangas išsaugoti tautinį tapatumą, globoja Lietuvoje gyvenančias tautines mažumas.“

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-16 nutarimu Nr. 1247 patvirtintoje Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje yra įtvirtintas integralumo principas. Šį principą pripažįsta ir daugelis tarptautinių teisės aktų, todėl siūlome Įstatymo projekto 3 straipsnį papildyti nauju – integralumo – principu.

5. Dėl Įstatymo projekto 4 straipsnio. Vienas iš kultūros politikos principų yra kūrybos ir saviraiškos laisvė (3 straipsnis), todėl Lietuvos Respublikos Seimas negali nustatyti kultūros plėtros krypties – tai būtų kultūros raidos politizavimas ir ribojimas. Todėl siūlome pakeisti Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 punktą ir nurodyti, jog Lietuvos Respublikos Seimas „nustato kultūros plėtros skatinimo kryptis“.

6. Dėl naujai įterpiamų Įstatymo projekto 6 ir 7 straipsnių. Kultūros paveldo apsaugos politikos formavime dalyvauja Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento ir

Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekspertė ir patarėja – Valstybinė kultūros paveldo komisija, o etninės kultūros valstybinės globos ir politikos formavime – Etninės kultūros globos taryba. Siūlome Įstatymo projektą papildyti naujais 6 ir 7 straipsniais, numatant šių institucijų kompetenciją kultūros politikos formavimo procese (įterpiant naujus straipsnius atitinkamai keičiasi Įstatymo projekto straipsnių buvusi numeracija).

7. Dėl Įstatymo projekto 8 straipsnio (buvęs 6 straipsnis). Siūlome Įstatymo projekto 8 straipsnyje nurodyti kultūros politikos sritis, kurias Kultūros ministerija formuoja, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą.

8. Dėl Įstatymo projekto 10 straipsnio (buvęs 8 straipsnis). Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio 3 dalis numato, jog Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuotos ir įsigaliojusios tarptautinės sutartys yra sudedamoji Lietuvos Respublikos teisinės sistemos dalis. Nors šios sutartys ir yra privalomos, tačiau praktikoje dažnai šie įsipareigojimai nėra vykdomi. Siūlome Įstatymo projekto 10 straipsnio 1 dalyje dar kartą sustiprinti tarptautinių įsipareigojimų reikšmę. Taip pat siūlome šioje dalyje įvardinti ir Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje, aktualizavimo svarbą.

9. Dėl Įstatymo projekto 12 straipsnio (buvęs 10 straipsnis). Manome, jog neįmanoma skirti finansavimo atsižvelgiant į išliekamąją vertę. Ši vertė gali būti tik prognozuojama, todėl siūlome atitinkamai koreguoti Įstatymo projekto 12 straipsnio 2 dalį.

Norint paskatinti kultūros paveldo objektų valdytojus tvarkyti ir prižiūrėti kultūros paveldo objektus, yra siektinas finansinių ir nefinansinių paskatų taikymas. Siūlome papildyti Įstatymo projekto 12 straipsnio 5 dalį numatant, jog mokesčio lengvatos būtų taikomos ne tik tiems asmenims, kurie teikia paramą, bet ir kultūros paveldo objektų valdytojams.

10. Dėl Įstatymo projekto 13 straipsnio (buvęs 11 straipsnis). Atsižvelgiant į tai, jog išskirtinės kultūros vertybės yra svarbiausios kilnojamosios ir nekilnojamosios vertybės, reprezentuojančios Lietuvos Respublikos valstybinį, istorinį ir kultūrinį tapatumą, manome, jog tokių vertybių sąrašo sudarymas turėtų būti vertinamas kultūros paveldo apsaugos politikos, jos įgyvendinimo, vertinimo ir tobulinimo klausimų ekspertės – Valstybinės kultūros paveldo komisijos. Todėl siūlome Įstatymo projekto 13 straipsnyje numatyti, jog tokiam sąrašui turi pritarti Valstybinė kultūros paveldo komisija.

11. Dėl naujai įterpiamo Įstatymo projekto 23 straipsnio. Bendruomeniškumas kultūros politikos formavimo kontekste yra svarbi sąlyga kultūros aktualizavimui ir puoselėjimui. Todėl siūlome Įstatymo projektą papildyti nauju 23 straipsniu, kuriame būtų nurodytas valstybės, savivaldybių ir gyvenamosios vietos bendruomenių santykis.

12. Siūlome kai kuriuos redakcinius pataisymus, kurie pateikti Valstybinės kultūros paveldo komisijos parengtame Įstatymo projekto lyginamajame variante (priede).

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projekto lyginamasis variantas, 10 lapų.

Paveldo komisijos pirmininkė

Evelina Karalevičienė

Originalas siunčiamas nebus.

Viktorija Gadeikienė, tel. 8 5 2663284, el. paštas viktorija.gadeikiene@vkpk.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMAS

PREAMBULĖ

Lietuvos Respublikos Seimas,

pripažindamas, kad kultūra yra Lietuvos valstybės tapatumo ir tęstinumo pagrindas,
konstatuodamas poreikį remti ir puoselėti kultūrą;

konstatuodamas poreikį remti ir valstybės įsipareigojimą puoselėti kultūrą;

tvirtindamas, kad kultūra yra demokratiškos ir darnios pilietinės visuomenės sąlyga, kuri neturi tarnauti politiniams ar ideologiniams interesams;

pabrėždamas, kad gimtoji kalba, raštas, menas, etninės tradicijos, istorinė atmintis, paveldas leidžia išsaugoti ir kurti lietuvių tautos savitumą pasaulyje;

skelbdamas, kad kultūra yra Lietuvos vystymosi akstinas ir žmonių gerovės pagrindas; kultūra kuria reikšmingą pridėtinę vertę valstybei švietimo, mokslo, ekonomikos, aplinkos, sveikatos, saugumo, socialinėje ir užsienio politikos srityse bei skatina visuomenės raidą;

pripažindamas, kad kultūrinės veiklos pagrindas yra kūrybos laisvė;

gerbdamas tautinių mažumų teises į kultūrinį tapatumą, dalyvavimą kultūroje ir savirealizaciją, tradicijų puoselėjimą siekiant atviros, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės;

gerbdamas asmens ir bendruomenių teises į kultūrinį tapatumą, dalyvavimą kultūroje ir savirealizaciją, tradicijų puoselėjimą siekiant atviros, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės;

pripažindamas, kad kultūros paveldas yra nacionalinio saugumo objektas, o kultūros paveldo apsauga yra svarbi valstybės funkcija ir viešasis interesas;

siekdamas įtvirtinti lygiavertį kultūros politikos vaidmenį ir tęstinumą valstybės politikoje, priima šį įstatymą.

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – nustatyti bendruosius kultūros politikos principus, pagrindinių kultūros politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų kompetenciją, kultūros finansavimo principus, kultūros įstaigų sistemą, nacionalinių kultūros įstaigų ir kompetencijų centrų statusą, kultūros ir meno darbuotojų statusą, valstybinių kultūros ir meno premijų skyrimo principus, santykį tarp valstybės ir savivaldybių institucijų bei visuomenės ir gyvenamosios vietos bendruomenių įgyvendinant kultūros politiką.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Bazinis kultūros paslaugų veiklų rinkinys** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) patvirtintas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje teikiamų vykdomų svarbiausių kultūros paslaugų veiklų sąrašas.

2. **Kompetencijų centras** – kultūros įstaiga, kuri pagal turimas kompetencijas priskirtoje srityje koordinuoja kitų atitinkamoje teritorijoje veikiančių kultūros įstaigų veiklas ir (ar) teikia ekspertinę ir metodinę pagalbą.

3. **Kultūra** – istoriškai susiformavusi reikšmių, simbolių ir įgūdžių sistema, įkūnijanti žmonių pasaulėžiūrą ir vertybes, apimanti žinias, menus, kultūros paveldą, raštiją, tikėjimą, moralę, papročius, su tuo susijusias technologijas ir kitus vertingus asmenų ir bendruomenių gebėjimus ir veiklas.

4. **Kultūros ir kūrybinės industrijos** – kūrybiškumu ir intelektiniu kapitalu grindžiamos tarpsektorinės ekonominės veiklos, kuriančios materialius produktus ir nematerialias intelektines arba menines paslaugas, turinčias kūrybinę, kultūrinę ir ekonominę vertę.

5. **Kultūros ir meno darbuotojas** – kultūros įstaigoje dirbantis asmuo, kurio pagrindinės funkcijos yra užtikrinti kultūros ir meno kūrimą, saugojimą, viešinimą, populiarinimą ir (ar) kultūros paslaugų teikimą, išskyrus asmenis, atliekančius kultūros įstaigų techninio, pagalbinio pobūdžio bei bendrąsias aptarnavimo funkcijas.

6. **Kultūros įstaiga** – bet kokios teisinės formos juridinis asmuo, jo filialas ar padalinys (archyvas, biblioteka, cirkas, galerija, koncertinė įstaiga, kultūros centras, muziejus, teatras ir kita), kurio pagrindinė veikla yra susijusi su kultūros generavimo procesu: kultūros kūrimu, saugojimu, viešinimu, populiarinimu ir skirta teikti kultūros paslaugų teikimu.

7. **Kultūros paslauga** Kultūrinė veikla – meninė ar pažintinė veikla, kuria teikiama nemateriali nauda ar sukuriamas materialus produktas, tenkinantis viešuosius visuomenės kultūrinius poreikius ir interesus.

8. **Kultūros paslaugos teikėjas** – kultūros įstaigos, meno kūrėjai ir kiti fiziniai bei juridiniai asmenys, teikiantys kultūros paslaugas.

9. **8. Nacionalinė kultūros įstaiga** – kultūros įstaiga, užtikrinanti aukščiausią profesionalumą ir teikianti vykdančiai valstybei reikšmingiausias kultūros veiklas konkrečioje srityje, kurios savininkė yra valstybė.

10. **9. Išskirtinės kultūros vertybės** – svarbiausios kilnojamosios ir nekilnojamosios kultūros vertybės, įtvirtinančios ir reprezentuojančios Lietuvos Respublikos valstybinį, istorinį ir kultūrinį tapatumą.

11. **10.** Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos nevyriausybinų organizacijų plėtros įstatyme.

3 straipsnis. Bendrieji kultūros politikos principai

Pagrindiniai kultūros politikos principai yra:

1) **tautinio tapatumo** – valstybė užtikrina lietuvių kalbos apsaugą ir tęstinumą, globoja etninę kultūrą, vietos tradicijas, saugo kultūros paveldą, jo kultūrinę vertę, remia užsienio lietuvių pastangas išsaugoti tautinį tapatumą, globoja Lietuvoje gyvenančias tautines mažumas.

2) **kūrybos ir saviraiškos laisvės** – visi asmenys gali savarankiškai pasirinkti kūrybos išraiškos būdus ir priemones, jiems negali būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus;

3) **tautinio tapatumo** – valstybė remia ir skatina lietuvių tautos kultūrinio ir kalbinio tapatumo išsaugojimą, stiprinimą ir raidą, sudaro sąlygas puoselėti savo tapatumus Lietuvoje gyvenantiems kitių tautybių asmenims;

4) **kultūros prieinamumo** – valstybė sudaro sąlygas visiems Lietuvos Respublikos gyventojams pažinti kultūros raiškos įvairovę ir dalyvauti kultūroje visoje Lietuvos teritorijoje;

5) **lygiateisiškumo** – visi asmenys, nepaisant jų lyties, etninės priklausomybės, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, amžiaus, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų, religijos, negalios ar kitų savybių, turi vienodas teises kurti, meninėmis priemonėmis išreikšti savo idėjas ar įsitikinimus ar kitokiomis formomis dalyvauti kultūros ir meno procesuose;

6) **darnumo** – kultūros politika sudaro darnios ir tolygios visų kultūros sričių raidos, siekiant darnaus vystymosi tikslų, sąlygas;

6) integralumo – privaloma kultūros sąveika ir dermė su kitomis politikos sritimis, t. y. švietimo, aplinkosaugos, turizmo, ūkio ir kitomis sritimis.

6) 7) **bendradarbiavimo** – formuodami ir įgyvendindami kultūros politiką viešasis ir privatus sektorius bendradarbiauja, racionaliai naudodami turimus žmogiškuosius, materialinius ir finansinius išteklius iškeltiems tikslams ir uždaviniams pasiekti;

7) 8) **solidarumo** – valstybė, savivaldybė ir visuomenė lygiaverčiai dalyvauja puoselėdami, finansuodami, remdami ar kitais būdais skatindami kultūros sklaidą ir plėtrą;

8) 9) **teisinės apsaugos** – valstybė užtikrina veiksmingą autorių, atlikėjų, kultūros ir meno darbuotojų, meno kūrėjų ir kitų kultūros procesuose dalyvaujančių asmenų teisių apsaugą ir gynimą.

ANTRASIS SKIRSNIS

KULTŪROS POLITIKOS FORMAVIMAS, ĮGYVENDINIMAS IR FINANSAVIMAS

4 straipsnis. Lietuvos Respublikos Seimo kompetencija kultūros politikos srityje

Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas):

- 1) nustato kultūros plėtros skatinimo kryptis;
- 2) rengia kultūros sritį reglamentuojančių įstatymų, Seimo nutarimų, rezoliucijų ir kitų Seimo priimanų teisės aktų projektus bei pasiūlymus;
- 3) priima kultūros sritį reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, vykdo jų parlamentinę kontrolę;
- 4) tvirtindamas valstybės biudžetą numato finansavimą kultūrai;
- 5) prižiūri Vyriausybės veiklą kultūros politikos srityje;
- 6) svarsto ir teikia Vyriausybei pasiūlymus dėl valstybės kultūros politikos formavimo;
- 7) skelbia atmintinus metus, skirtus Lietuvos valstybei reikšmingų istorinių įvykių arba reiškinių ir nusipelnusių asmenybių sukaktims paminėti, ne vėliau kaip iki jų pradžios; tvirtindamas valstybės biudžetą, numato jiems minėti skirtų renginių finansavimui reikalingas lėšas;
- 8) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

5 straipsnis. Vyriausybės kompetencija kultūros politikos srityje

Vyriausybė:

- 1) vykdo įstatymus ir Seimo nutarimus dėl įstatymų įgyvendinimo kultūros politikos srityje;
- 2) užtikrina Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių kultūros srityje vykdymą;
- 3) užtikrina kultūros politikos įgyvendinimą, koordinuoja ministerijų veiklą įgyvendinant kultūros politiką;
- 4) nustato strateginius kultūros tikslus ir uždavinius, jų įgyvendinimui skirtas priemones ir (ar) projektus;
- 5) rengdama valstybės biudžetą, numato finansavimą kultūrai;
- 6) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Valstybinės kultūros paveldo komisijos kompetencija kultūros politikos srityje

Valstybinės kultūros paveldo komisija (toliau – Paveldo komisija) yra Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento (toliau – Respublikos Prezidentas) ir Vyriausybės ekspertė ir patarėja valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos, jos įgyvendinimo, vertinimo ir tobulinimo klausimais. Paveldo komisija:

- 1) dalyvauja rengiant kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją reglamentuojančių teisės aktų projektus ir stebi, kaip jie įgyvendinami;
- 2) teikia išvadas Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai (toliau – Kultūros ministerija), Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas), savivaldybių institucijoms, įstaigoms, kitoms valstybės institucijoms dėl kultūros paveldo apsaugos ir būklės;
- 3) aktualizuoja kultūros paveldą visuomenėje;

4) vertina UNESCO Pasaulio paveldo komitetui teikiamas periodines pasaulio paveldo objektų Lietuvoje būklės ataskaitas;

5) bendradarbiauja su Lietuvos ir tarptautinėmis institucijomis sprendžiant aktualias kultūros paveldo problemas.

7 straipsnis. Etninės kultūros globos tarybos kompetencija kultūros politikos srityje

Etninė kultūros globos taryba yra Seimo ir Vyriausybės ekspertė bei patarėja sprendžiant strateginius etninės kultūros valstybinės globos ir politikos formavimo bei nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimus, užtikrinant Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisės sistemoje įtvirtintos etninės kultūros valstybinės globos įgyvendinimo priežiūrą, skatinant etninės kultūros plėtrą. Ji:

1) pataria Seimui ir Vyriausybei etninės kultūros politikos ir strategijos formavimo, nematerialaus kultūros paveldo apsaugos klausimais, skatina ir koordinuoja etninės kultūros plėtrą ir valstybinę globą;

2) teikia išvadas ir pasiūlymus valstybės institucijoms ir savivaldybėms etninės kultūros bei nematerialaus kultūros paveldo klausimais;

3) analizuoja etninės kultūros globos ir plėtros, nematerialaus kultūros paveldo apsaugos Lietuvoje būklę ir teikia išvadas Seimui, Vyriausybei ir visuomenei;

4) ugdo visuomenės tautinę savimonę, propaguoja etninės kultūros, kaip svarbios visuomenei vertybės, sampratą;

5) dalyvauja įgyvendinant programinį ir konkursinį etninės kultūros plėtros ir nematerialaus kultūros paveldo apsaugos finansavimą.

6 8 straipsnis. Ministerijų kompetencija kultūros politikos srityje

1. Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija:

1) formuoja valstybės kultūros politiką meno, autorių teisių, atlikėjų ir kitų gretutinių teisių apsaugos, nacionalinės kultūros sklaidos užsienyje, kultūros paveldo, etninės kultūros, mėgėjų meninės veiklos, kultūros ir kūrybinės pramonės, kultūrinės edukacijos, dokumentų ir archyvų valdymo ir naudojimo srityse, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos kultūros politikos įgyvendinimą;

2) rengia kultūros srities plėtros programą, organizuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;

3) rengia įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus;

4) rengia, sudaro ir vykdo susitarimus su kitų valstybių institucijomis ar tarptautinėmis organizacijomis;

5) renka ir analizuoja informaciją apie kultūros ministro valdymo srities finansavimo poreikius, formuoja kultūros srities biudžeto projektą ir jį teikia Vyriausybei;

6) teikia pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms ministerijos kompetencijai priskirtais klausimais;

7) kaupia, sistemina, analizuoja, vertina ir skelbia informaciją kultūros politikos klausimais;

8) atlieka kitas šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

2. Kitos ministerijos pagal joms nustatytas veiklos sritis bendradarbiauja su Kultūros ministerija:

1) formuodamos viešųjų finansų politiką ir mokesčių sistemą;

2) formuodamos kultūrinės diplomatijos politiką, ryšių su užsienyje gyvenančiais lietuviais politiką; užtikrindamos Lietuvos kultūrinių interesų atstovavimą užsienyje;

3) formuodamos regioninę politiką;

4) formuodamos ekonomikos ir inovacijų politiką, skatindamos ir užtikrindamos kultūros ir kūrybinių industrijų veiklą;

5) formuodamos skaitmeninimo politiką;

6) formuodamos turizmo politiką;

7) formuodamos formaliojo ir neformaliojo švietimo, kultūrinės edukacijos, mokymosi visą gyvenimą politiką;

- 8) formuodamos socialinės integracijos politiką per socialiai jautrių grupių įtraukimo į kultūros veiklas skatinimo programas;
- 9) užtikrindamos ir reglamentuodamos meno kūrėjų socialinę apsaugą;
- 10) formuodamos sveikatos apsaugos politiką, reglamentuodamos holistinio požiūrio į sveiką gyvenimą formavimo per prevencinio bei terapinio kultūros poveikio sveikatai skatinimo programas;
- 11) formuodamos teritorijų planavimo ir priežiūros, architektūros ir urbanistikos, statybos ir jos priežiūros politiką, saugomų teritorijų sistemą;
- 12) užtikrindamos autorių teisių ir gretutinių teisių teisinę apsaugą ir atsakomybę už jų pažeidimus;
- 13) formuodamos valstybės apsaugos nuo informacinių grėsmių politiką.

7 9 straipsnis. Viešojo administravimo subjektai, įgyvendinantys kultūros politiką

1. Kultūros politiką įgyvendina:
 - 1) Lietuvos kultūros taryba;
 - 2) Lietuvos kultūros institutas;
 - 3) Lietuvos kino centras;
 - 4) Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – Kultūros paveldo departamentas);
 - 5) Žiniasklaidos rėmimo fondas;
 - 6) kiti viešojo administravimo subjektai, kuriems įstatymo nustatyta tvarka suteikti įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą kultūros srityje.
2. Lietuvos kultūros taryba yra biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė, įgyvendinanti kultūros politiką, vykdanči kultūros ir meno programų, projektų ir kitokių priemonių finansavimą, administruojanti Kultūros rėmimo fondą ir atliekanti kitas teisės aktų numatytas funkcijas. Jos statusą, veiklos tikslus, funkcijas ir veiklos organizavimą nustato Lietuvos Respublikos Lietuvos kultūros tarybos įstatymas.
3. Lietuvos kultūros institutas yra biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė, kurios veiklos tikslas – stiprinti Lietuvos kultūros potencialą tarptautiniu mastu, įgyvendinti kryptingą Lietuvos kultūros sklaidos užsienyje politiką. Lietuvos kultūros institutas skiria valstybinį finansavimą Lietuvos kultūros sklaidai užsienyje, vykdo Lietuvos kultūros sklaidos užsienyje skatinimo veiklas ir atlieka kitas teisės aktų numatytas funkcijas.
4. Lietuvos kino centras yra biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė, kurios veiklos tikslas – skatinti ilgalaikį Lietuvos kino srities vystymąsi ir konkurencingumą, rūpintis kino paveldo išsaugojimu. Lietuvos kino centras dalyvauja formuojant valstybės kino politiką, įgyvendina valstybės kino politiką, skiria kino valstybinį finansavimą ir atlieka kitas teisės aktų numatytas funkcijas.
5. Kultūros paveldo departamentas yra biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė, kurios veiklos tikslas – įgyvendinti valstybės nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos politiką. Kultūros paveldo departamentas metodiškai vadovauja nekilnojamojo ir kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugai, organizuoja ir koordinuoja nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimą ir stebėseną, inicijuoja ir organizuoja nekilnojamojo kultūros paveldo objektų skelbimą valstybės saugomais ir atlieka kitas teisės aktų numatytas funkcijas.
6. Žiniasklaidos rėmimo fondas yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio steigėja ir vienintelė dalininkė yra valstybė ir kurio tikslas – Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo nustatyta tvarka teikti paramą viešosios informacijos rengėjų projektams sudarant sąlygas įvairiapusei visuomenės informavimo plėtrai, analizuojant visuomenės informavimo raidos procesus, užtikrinant racionalų ir pagrįstą valstybės skiriamos paramos lėšų panaudojimą.
7. Kitų viešojo administravimo subjektų statusą, veiklos tikslus, funkcijas ir veiklos organizavimą nustato specialūs įstatymai.

8 10 straipsnis. Tarptautinis bendradarbiavimas kultūros srityje

1. Pagrindiniai tarptautinio bendradarbiavimo kultūros srityje tikslai: sukurti pagrindus valstybės užsienio politikos tikslų siekimui, įgyvendinti Lietuvos Respublikos priimtus tarptautinius įsipareigojimus kultūros srityje, skleisti Lietuvos kultūrą užsienio valstybėse bei aktualizuoti Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje, perimti tarptautinę patirtį, prisidėti prie ekonomikos augimo ir naujų darbo vietų kūrimo, didinti visuomenės atvirumą kultūrinei įvairovei ir ugdyti toleranciją.

2. Tarptautinį bendradarbiavimą kultūros srityje vykdo:

- 1) ministerijos pagal jų kompetenciją;
- 2) Lietuvos Respublikos kultūros atašė (toliau – kultūros atašė);
- 3) Lietuvos kultūros institutas;
- 4) kitos institucijos ir įstaigos, kurioms teisės aktų nustatyta tvarka pavesta vykdyti šią funkciją.

3. Kultūros atašė yra darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, kultūros ministro paskirtas dirbti Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje užsienio valstybėje ar Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos (toliau – diplomatinė atstovybė) ar konsulinėje įstaigoje ir užtikrinantis bei įgyvendinantis tarptautinį bendradarbiavimą Kultūros ministerijos kompetencijos veikimo srityje. Kultūros atašė tiesiogiai pavaldus kultūros ministrui ir diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos vadovui.

4. Reikalavimus kultūros atašė, jo skyrimo tvarką ir funkcijas, kultūros atašė ir jo šeimos narių statusą, socialines ir kitas garantijas nustato Vyriausybė.

5. Kultūros atašė veiklos kryptis ir prioritetus nustato kultūros ministras, o kultūros atašė veiklą koordinuoja ir administruoja Lietuvos kultūros institutas.

9 11 straipsnis. Patariamiosios kultūros sričių tarybos

1. Patariamiosios kultūros sričių tarybos sudaromos siekiant užtikrinti kultūros sričių ir suinteresuotų visuomenės atstovų dalyvavimą priimant sprendimus formuojant kultūros politiką, galimybę teikti pasiūlymus dėl atitinkamos srities kultūros politikos formavimo bei šios politikos įgyvendinimo, sužinoti visuomenės nuomonę apie teisinio reguliavimo problemas ir jų sprendimo būdus.

2. Visų patariamųjų kultūros sričių tarybų pirmininkai ir neįgaliesiems atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų deleguotas atstovas sudaro Lietuvos kultūros ir meno tarybą.

3. Patariamąsias kultūros sričių tarybas sudaro, jų veiklos sritis ir funkcijas nustato kultūros ministras.

4. Lietuvos kultūros ir meno taryba ir patariamiosios kultūros sričių tarybos turi teisę teikti rekomendacijas kultūros ministrui kultūros politikos klausimais.

10 12 straipsnis. Kultūros finansavimo šaltiniai

1. Kultūros finansavimo šaltiniai:

- 1) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai;
- 2) Kultūros rėmimo fondas;
- 3) fizinių ir juridinių asmenų suteikta parama;
- 4) kitos teisėtai gautos lėšos ir turtas.

2. Valstybė užtikrina pagrindinių kultūros sričių ir raidos krypčių, numatytų strateginio planavimo dokumentuose, ir kultūros įstaigų funkcijų, numatytų teisės aktuose, finansavimą iš valstybės biudžeto lėšų. Kultūros įstaigų, meno kūrėjų ir kitų asmenų, dalyvaujančių kultūros veikloje, finansavimas teikiamas tikslingai, atsižvelgiant siekiant atsižvelgti į vykdomos veiklos svarbą ir prognozuojamą išliekamąją vertę.

3. Kultūros rėmimo fondo lėšos naudojamos kultūros ir meno projektams, programoms ir kitoms priemonėms, atrinktomis viešojo konkurso būdu, finansuoti. Kultūros rėmimo fondo statusą, lėšų šaltinius, lėšų naudojimo pagrindus, Kultūros rėmimo fondo veiklos garantijas ir Kultūros rėmimo fondo likvidavimą nustato Kultūros rėmimo fondo įstatymas.

4. Atskiroms kultūros politikos įgyvendinimo funkcijoms užtikrinti gali būti steigiami kiti išteklių fondai.

5. Valstybė skatina kultūros finansavimą privačių fizinių ir juridinių asmenų lėšomis, mokesčių teisės aktų sistemoje numatydamą mokesčio lengvatas paramą teikiantiems asmenims ir kultūros paveldo objektų valdytojams arba kitais būdais.

6. Nacionalinio mecenato ar savivaldybės mecenato vardo suteikimą paramą skyrusiems asmenims reglamentuoja Lietuvos Respublikos mecenavimo įstatymas.

13 straipsnis. Išskirtinės kultūros vertybės

1. Valstybė siekia įsigyti, kaupiti ir išsaugoti išskirtines kultūros vertybes ir užtikrina šioms funkcijoms įgyvendinti reikalingų lėšų skyrimą.

2. Išskirtinių kultūros vertybių pripažinimo sąlygas ir tvarką ir bei išskirtinių kultūros vertybių sąrašą pritarus Paveldo komisijai tvirtina Vyriausybė.

TREČIASIS SKIRSNIS KULTŪROS ĮSTAIGOS IR KULTŪROS VISUOMENĖ

14 straipsnis. Kultūros įstaigų sistema

1. Kultūros įstaigų sistemą sudaro:

- 1) kultūros įstaigos, kurių savininkė yra valstybė;
- 2) kultūros įstaigos, kurių savininkės yra savivaldybės;
- 3) kiti kultūros paslaugų teikėjai. Kitos kultūros srityje veikiančios įstaigos

2. Kultūros įstaigų sistemos tikslas – užtikrinti tolygų kultūros paslaugų teikimą tolygią kultūrinę veiklą visoje Lietuvos teritorijoje, sudaryti sąlygas ir galimybes visoms visuomenės grupėms susipažinti su materialiu ir nematerialiu kultūros paveldu, kultūros ir meno raiškos įvairove, skatinti asmenų kūrybinę ir kultūrinę raišką bei dalyvavimą kultūros veiklose.

3. Valstybė šio straipsnio 2 dalyje numatytą tikslą įgyvendina per kultūros įstaigas, kurių savininkės yra valstybė ar savivaldybės. Kultūros srityse ar teritorijose, kuriose nėra veikiančių kultūros įstaigų, kurių savininkės yra valstybė ar savivaldybės, šio straipsnio 2 dalyje numatytas tikslas įgyvendinamas pasitelkiant kitus kultūros paslaugų teikėjus.

4. Atskiroms kultūros įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybės, funkcijoms, tiesiogiai nesusijusioms su kultūros generavimo procesu ir kultūros paslaugų teikimu, vykdyti gali būti steigiamos biudžetinės įstaigos ar viešosios įstaigos, padedančios įgyvendinti teisės aktuose nustatytus uždavinius.

15 straipsnis. Nacionalinės kultūros įstaigos

1. Nacionalinių kultūros įstaigų savininkė yra valstybė. Nacionalinės kultūros įstaigos steigiamos, reorganizuojamos, pertvarkomos ir likviduojamos Vyriausybės nutarimu. Nacionalinių kultūros įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija.

2. Nacionalinės kultūros įstaigos užtikrina specialiaisiais įstatymais pavestų funkcijų vykdymą bei:

- 1) įgyvendina strateginius kultūros politikos tikslus;
 - 2) organizuoja ir vykdo svarbiausius nacionalinius ir tarptautinius projektus;
 - 3) bendradarbiauja su savo srities aukštojo mokslo įstaigomis;
 - 4) suteikęs statusą atlieka nacionalinių kompetencijų centrų funkcijas;
 - 5) teikia metodinę pagalbą kitoms valstybės ir savivaldybės kultūros įstaigoms;
 - 6) dalyvauja rengiant ir vykdant kultūros įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programas;
 - 7) dalyvauja ir teikia metodinę pagalbą reprezentuojant Lietuvos kultūrą užsienyje.
3. Kitas nacionalinių kultūros įstaigų vykdomas funkcijas ir statuso ypatumus nustato specialūs įstatymai.

14-16 straipsnis. Kompetencijų centrai

1. Pagal veiklos teritoriją skiriami:
 - 1) nacionaliniai kompetencijų centrai – vykdančios funkcijas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje;
 - 2) regioniniai kompetencijų centrai – vykdančios funkcijas nustatytoje Lietuvos Respublikos teritorijos dalyje.
2. Kultūros įstaigai nacionalinio ar regioninio kompetencijų centro statusas suteikiamas ir veiklos sritys nustatomos Vyriausybės nutarimu.
3. Kompetencijų centrai pagal priskirtas veiklos sritis ir teritorijas:
 - 1) koordinuoja ir derina kitų kultūros įstaigų veiklą;
 - 2) formuoja vieningus teikiamų paslaugų kriterijus;
 - 3) konsultuoja, teikia ekspertinę ir metodinę pagalbą kultūros įstaigoms ir kitiems asmenims;
 - 4) organizuoja bei vykdo kultūros ir meno darbuotojų mokymus bei kvalifikacijos tobulinimą;
 - 5) užtikrina teikiamų paslaugų kultūros prieinamumą ir informacijos sklaidą visuomenei;
 - 6) bendradarbiauja tarpusavyje ir su užsienio įstaigomis;
 - 7) vykdo teikiamų paslaugų kultūros proceso stebėseną, teikia metinių veiklos rezultatų duomenis;
 - 8) atlieka kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

15-17 straipsnis. Nevyriausybinių organizacijų funkcijos įgyvendinant kultūros politiką

1. Nevyriausybinių organizacijų, bendradarbiaudamos su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, turi teisę:
 - 1) teikti siūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms dėl kultūros srities teisinio reglamentavimo tobulinimo, kultūros politikos kryptių ir prioritetų nustatymo;
 - 2) atstovauti savo ir savo narių interesams;
 - 3) teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauti sprendžiant dėl meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijos statuso suteikimo;
 - 4) steigti paramos fondus kultūros ir meno kūrėjams, steigti premijas, apdovanojimus ir teikti kitokią paramą;
 - 5) vykdyti kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.
2. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, formuodamos ir įgyvendindamos kultūros politiką, bendradarbiauja su nevyriausybėmis organizacijomis, informuodamos ir konsultuodamos teisės aktais priskirtų funkcijų klausimais, įtraukdamos nevyriausybinių organizacijų atstovus į tarybas, komisijas ar darbo grupes konkrečioms klausimams spręsti.

16-18 straipsnis. Kultūros ir meno darbuotojai

1. Kultūros ir meno darbuotojų sąrašą tvirtina kultūros įstaigos vadovas.
2. Kultūros įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybės, kultūros ir meno darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas ir dydžius nustato Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas.
3. Valstybė sudaro galimybes įgyti kultūros įstaigų vykdomoms funkcijoms reikalingą kvalifikaciją, užtikrina nuolatinį ir sistemingą kultūros įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybės, kultūros ir meno darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą. Kitų kultūros įstaigų kultūros ir meno darbuotojams galimybės tobulinti kvalifikaciją sudaromos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.
4. Kultūros ir meno darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo tikslas – užtikrinti darbuotojų turimų kompetencijų ir praktinių įgūdžių tobulinimą ir naujų įgijimą, aukštos kokybės kultūros paslaugų teikimą, padidinti darbo našumą, sudaryti galimybes kultūros įstaigų veikloje taikyti pažangiausius veiklos metodus ir priemones.
5. Kultūros įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas organizuojamas ir vykdomas vadovaujantis šiais principais:
 - 1) aktualumo – kvalifikacijai tobulinti naudojama aktuali informacija ir moksliniai metodai;

2) centralizacijos – kvalifikacijos tobulinimo poreikiai ir sritys nustatomi centralizuotai (valstybės arba savivaldybių lygiu);

3) lygybės – visų sričių kultūros ir meno darbuotojams sudaromos vienodos sąlygos tobulinti kvalifikaciją;

4) tikslingumo – kvalifikacijos tobulinimas yra pagrįstas konkrečiais kultūros įstaigų ir jų darbuotojų poreikiais.

17 19 straipsnis. Kultūros ir meno premijos

1. Kultūros ir meno premijos skiriamos siekiant skatinti kūrybą, įvertinti reikšmingiausius kultūros ir meno kūrinius, pasiekimus ir apdovanojimus.

2. Valstybinių kultūros ir meno premijų sistemą sudaro:

1) Nacionalinės premijos;

2) Vyriausybės premijos;

3) Kultūros ministerijos premijos.

3. Nacionalinės premijos skiriamos už tarptautiniu ar nacionaliniu mastu reikšmingiausius pasiekimus kultūros srityje ar ilgametį kūrybinį indėlį į kultūros raidą ir plėtrą. Nacionalinių premijų dydį, skyrimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

4. Vyriausybės premijos skiriamos už novatoriškus ir originalius kūrybos procesus ir (ar) jo metu pasiektus rezultatus. Vyriausybės premijų dydį, skyrimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

5. Kultūros ministerijos premijos skiriamos už kūrybos rezultatus, pasiektus kultūros ministrui pavestose valdymo srityse. Kultūros ministerijos premijų dydį, skyrimo sąlygas ir tvarką nustato kultūros ministras.

6. Premijos gali būti pavadintos žymių kultūros ar meno asmenybių vardais.

7. Kitos valstybės ir savivaldybės institucijos, privatus fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę steigti ir skirti kultūros ir meno premijas iš savo lėšų.

KETVIRTASIS SKIRSNIS KULTŪROS POLITIKA IR SAVIVALDA

18 20 straipsnis. Bazinis kultūros paslaugų veiklų rinkinys

1. Bazinis kultūros paslaugų veiklų rinkinys yra skirtas užtikrinti galimybę visiems Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims gauti kokybiškas kultūros paslaugas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Bazinio kultūros paslaugų veiklų rinkinio sudarymo principus, reikalavimus ir finansavimo tvarką tvirtina Vyriausybė.

19 21 straipsnis. Savivaldybių institucijų kompetencija kultūros politikos srityje

1. Savivaldybės taryba:

1) nustato kultūros politikos savivaldybėje prioritetus, savivaldybės biudžeto lėšomis finansuotinas kultūros sritis;

2) steigia kultūros įstaigas, prižiūri jų veiklą;

3) skatina viešą ir privačią partnerystę kultūros srityje;

4) atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas, susijusias su kultūros sklaida savivaldybės teritorijoje.

2. Savivaldybių vykdomosios institucijos:

1) kaupia, sistemina, analizuoja ir skelbia informaciją savivaldybėje kultūros srities klausimais;

2) atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas, susijusias su kultūros sklaida savivaldybės teritorijoje.

20 22 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių vykdomos kultūros politikos santykis

1. Savivaldybės turi įstatymų nustatytą sprendimų priėmimo laisvę, įgyvendindamos joms priskirtas valstybines funkcijas, susijusias su kultūros ugdymu ir plėtra, atsižvelgdamos į bendruosius kultūros politikos principus.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos bendradarbiauja ir derina tarpusavio interesus:

1) užtikrindamos kultūros įstaigų sistemos funkcionavimą ir kultūros įstaigų veiklos bei lėšų panaudojimo efektyvumą;

2) užtikrindamos bazinio kultūros paslaugų veiklą rinkinio suteikimą savivaldybės teritorijoje;

3) įgyvendindamos kultūros sklaidą savivaldybių teritorijose;

4) užtikrindamos kompetencijų centrų veikimą;

5) įgyvendindamos ekspertinės, metodinės pagalbos suteikimą, konsultavimo ir mentorystės funkcijas;

6) vykdydamos šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

23 straipsnis. Valstybės, savivaldybių ir gyvenamosios vietos bendruomenių santykis

1. Skatinamas valstybės ir savivaldybių institucijų bendradarbiavimas su gyvenamosios vietos bendruomenėmis, remiant gyvenamosios vietos bendruomenių iniciatyvas kultūros srityje.

2. Gyvenamosios vietos bendruomenės privalo būti skatinamos įsitraukti į kultūros politikos formavimą ir dalyvauti pirminiame sprendimų priėmimo etape.

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24 24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 7 straipsnio 3, 6 dalis ir 8 straipsnį, įsigalioja 2021 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 7 straipsnio 3, 6 dalys ir 8 straipsnis įsigalioja 2022 m. sausio 1 d.

3. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ir Lietuvos Respublikos kultūros ministras iki 2020 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Mindaugo g. 8, 03107 Vilnius, tel. (8 5) 265 1137, faks. (8 5) 265 2314, el. p. lvat@archyvai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188697087

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, susipažinusi su Lietuvos Respublikos kultūros politikos pagrindų įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekte pasigendame aiškumo dėl kultūros įstaigų statuso. Iš pateikiamų savokų apibrėžčių nėra aišku, ar valstybės archyvai, kurių dalis vykdomų funkcijų sietinos su kultūros paslaugų teikimu, priskirtini kultūros įstaigoms, ar laikytini nacionalinėmis kultūros įstaigomis. Valstybės archyvų priskyrimas kultūros ministro valdymo sričiai išryškino šių įstaigų atliekamų funkcijų dvilypumą – valstybės archyvai atlieka tiek viešojo administravimo, tiek kultūros funkcijas, tokias kaip prieigos prie dokumentų užtikrinimas, dokumentų sklaida, parodų ir edukacinių renginių organizavimas, kultūrinio pobūdžio paslaugų teikimas visuomenei, todėl manytume, kad būtų tikslinga įstatymo lygmeniu apibrėžti, kad dalis valstybės archyvų funkcijų prilygsta kitų atminties institucijų atliekamoms kultūros įstaigų funkcijoms (Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktai).

2. Įstatymo projekte (2 straipsnio 2 dalis) pateikiama sąvoka „kompetencijų centras“ (kultūros įstaiga, kuri pagal turimas kompetencijas priskirtoje srityje koordinuoja kitų atitinkamoje teritorijoje veikiančių kultūros įstaigų veiklas ir (ar) teikia ekspertinę ir metodinę pagalbą). Kyla klausimas, ar Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba (Vyriausybės įstaiga) ar Lietuvos centrinis valstybės archyvas (biudžetinė įstaiga, pavaldi ir atskaitinga Lietuvos vyriausiajam archyvarui, kurios savininko teisės ir pareigos (išskyrus sprendimų dėl Archyvo pertvarkymo, reorganizavimo, likvidavimo priėmimą) įgyvendina Kultūros ministerija) taip pat bus laikytini kompetencijų centrais ir galės atlikti kompetencijų centrams numatytas funkcijas (Pagal galiojantį teisinį reguliavimą Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2015 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. IV-153 „Dėl Skaitmeninio kultūros paveldo aktualinimo ir išsaugojimo 2015–2020 metų programos patvirtinimo“ Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai, Lietuvos centriniam valstybės archyviui, Lietuvos dailės muziejui, Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai pavesta vykdyti nacionalinių skaitmeninimo kompetencijos centrų funkcijas).

3. Manytume, kad Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje turėtų būti nurodytas ir Lietuvos vyriausiasis archyvaras – kaip viešojo administravimo subjektas, įgyvendinantis kultūros politiką. Pastebėtina, kad Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalies 6 punktą ar 7 straipsnio 7 dalį negalėtų būti tiesiogiai pritaikomi Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos atveju, nes specialusis įstatymas – Dokumentų ir archyvų įstatymas – nereglamentuoja Lietuvos vyriausiojo archyvaro ar Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos funkcijų kultūros srityje. Siūlytume Įstatymo projekto 7 straipsnyje numatyti atskirą dalį Lietuvos vyriausiojo archyvaro funkcijoms kultūros politikos įgyvendinime apibrėžti, kaip ir analogiškame Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme, kur tarp subjektų, vykdančių kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, atskira straipsnio dalimi išskiriama Lietuvos vyriausiojo archyvaro kompetencijos sritis.

4. Neaiškus Įstatymo projekto 12 ir 13 straipsnių nuostatų ir valstybės archyvų funkcijų, apibrėžtų Dokumentų ir archyvų įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje, santykis. Minėtame įstatyme valstybės archyvai nėra išskiriami kaip kultūros įstaigos, todėl neaišku, kuria apimtimi galėtų būti taikomi (jei taikomi) nurodytieji Įstatymo projekto straipsniai.

5. Neaišku, ar valstybės archyvo vadovas galės tvirtinti kultūros ir meno darbuotojų sąrašą, numatytą Įstatymo projekto 16 straipsnyje, ir jei taip, tai pagal kokius kriterijus.

Dokumentų ir archyvų valdymo ir naudojimo skyriaus vedėja,
laikinais atliekanti Lietuvos vyriausiojo archyvaro funkcijas

Daiva Lukšaitė

Rūta Sakalauskienė, tel. (8 5) 265 1052, el. p. r.sakalauskiene@archyvai.lt

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

LR Kultūros ministerijai,

LR Seimo Kultūros komitetui

2019-08-19 Nr. 2019/51

DĖL KULTŪROS POLITIKOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga (toliau tekste – LVBOS) išnagrinėjo siūlomą Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos teikiamą LR Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektą Nr. 19-8658, 2019-07-12 (toliau tekste – Įstatymas) ir pritaria šio įstatymo inicijavimui, kaip vienam iš pagrindinių dokumentų susijusių su kultūra ir kultūros srityje dirbančiais žmonėmis

LVBOS ir jos narė Lietuvos kaimo bendruomenių sąjunga yra teikusios pasiūlymus Kultūros ministerijai ir Seimui „Dėl Lietuvos kultūros politikos strategijos „Kultūra 2030“ veiksmų plano (raštas Nr. 2019/13, 2019-05-24) ir „Dėl Lietuvos kaimo kultūros ir bendruomenių centrų kultūrinės veiklos gerinimo“, 2019-05-16, tačiau tenka konstatuoti, kad įstatymo projekte trūksta svarbių „Kultūra 2030“ strategijoje numatytų veiksmų.

Teikdami pasiūlymus ir pastabas Įstatymo projektui primename, kad Lietuvos kaimo kultūros centrai ir vietos bendruomenių organizacijos per metus surengia ir įgyvendina apie 4000 įvairių renginių ir kultūros projektų. Kultūros centruose ir kaimo bendruomeninėse organizacijose veikia daugiau kaip 3000 mėgėjų meno kolektyvų, kuriuose dalyvauja apie 60000 dalyvių ir kultūros savanorių. Šiandien galime drąsiai teigti, kad kultūros centrai ir bendruomenių centrai yra viena pagrindinių ir didžiausių šalies kultūros bendruomenių, juose dirbuojasi žymi dalis kultūros darbuotojų, todėl šis Įstatymo projektas svarbus ir LVBOS.

LVBOS atkreipia dėmesį ir teikia šias pastabas bei pasiūlymus Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektui.

1. Pirmas skirsnis „*Bendrosios nuostatos*“ 2 str. 1 punktas „*Bazinis paslaugų rinkinys*“ - neapibrėžtas. Nelabai priimtina, kad kultūra – tai kultūrinių paslaugų rinkinys. Klausimas, kokių kultūros sričių kokios paslaugos į šį rinkinį įeina? Ir kada Vyriausybė sudarys šį paslaugų rinkinį? Šis „paslaugų rinkinys“ gali sudaryti sąlygas neskaidrumui ir interpretacijoms kultūrinėje veikloje. Kultūros paslaugų rinkinys minimas ir 4-tojo skirsnio „*Kultūros politika ir savivalda*“ 18 straipsnyje, kuriame aprašymo taip pat nėra.

LVBOS siūlo šį rinkinį aprašyti projekte.

2. To paties straipsnio 6 punkte „*Kultūros įstaigos*“ įrašyta: „*biblioteka, cirkas, galerija, koncertinė įstaiga, kultūros centras, muziejus, teatras ir kita*“. Neaišku, kodėl taip išskirtas cirkas. Tačiau strategijos „Kultūra 2030“ situacijos analizėje 17.1 ir 17.2 punktuose yra aiškiai apibrėžtos šios kultūros įstaigos: „*kultūros centrai, bibliotekos, muziejai, teatrai, koncertinės įstaigos, kino ir vizualaus meno sklaidos įstaigos, kultūros ir gamtos paveldo objektai*“. Ten pat pažymėti ir „*nevalstybiniai teatrai, vizualaus meno galerijos, parodų salės, salonai, studijos, meno centrai...*“ ir t. t. Pažymėtas ir nevyriausybinių sektoriaus bei bendruomenių centrų kultūrinė veikla. Todėl LVBOS nuomone, 6-tą straipsnį būtina suformuoti vadovaujantis Kultūros strategija.

3. 10 punktas „*Išskirtinės kultūros vertybės*“ – įrašytos „*svarbiausios kilnojamosios ir nekilnojamosios kultūros vertybės*“, kurias reikėtų apibrėžti, jei jos keičia iki šiol egzistuojančias

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

sąvokas „materialus ir nematerialus paveldas“. Sąvokos „kilnojamas ir nekilnojamas kultūros paveldas“ yra įrašytos ir 7 str. 5 punkte, o apie „materialų ir nematerialų kultūros paveldą“ kalbama ir 3-čiojo skirsnio 12 str. 2 punkte. „Kultūra 2030“ strategijoje kalbama apie „materialų ir nematerialų kultūros paveldą“, kuris svarbus „kuriant tvirtos tapatybės visuomenę“.

Būtina sąvokas suvienodinti.

4. 2-jo skirsnio *„Kultūros politikos formavimas, įgyvendinimas ir finansavimas“* numatyta, kad „LR Seimas nustato kultūros plėtros kryptis“. LVBOS narių įsitikinimu, šias kryptis Kultūros ministerijos teikimu Seimas turi patvirtinti, kaip ir Kultūros strategiją.

5. 2-jo skirsnio 7 straipsnyje *„Kultūros politiką įgyvendina“* išvardintos įstaigos, įgyvendinančios kultūros politiką. LVBOS pažymi, kad šis sąrašas aiškiai per mažas, neminimas nevyriausybiniis sektorius, kuris Kultūros strategijos Bendrosiose nuostatose ir VI sk. „Strategijos tikslai ir uždaviniai“ pažymimas kaip sudarantis trečdalį visų kultūros sektoriaus įstaigų. Nepažymėti kultūros centrai ir daugiafunkcinių centrų tinklas.

LVBOS 7 straipsnį siūlo papildyti.

6. 2-jo skirsnio 9 straipsnio *„Patariamąsios kultūros sričių tarybos“* visiškai neaišku, kodėl „...į Lietuvos kultūros tarybą deleguojami tik neįgaliesiems atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų deleguotas asmuo“. Kaip jau minėta aukščiau, 1/3 kultūros organizacijų ir įstaigų sudaro nevyriausybines organizacijas, 1243 bendruomenių organizacijos (2015 metų duomenys, „Kultūra 2030“ strategija), todėl visiškai neaišku, kodėl būtent neįgaliųjų atstovai turi atstovauti visą NVO sektorių. Šiuo metu didžiausią indėlį etnokultūros vystyme ir palaikyme, kultūros paveldo saugojime įneša būtent vietos bendruomenių organizacijos. Lietuvoje veikia NVO koalicija, vienijanti 11 nacionalinių skėtinių NVO organizacijų (į ją įeina ir neįgaliųjų skėtinė organizacija) bei Lietuvos NVO taryba. Siūlytina, kad į Lietuvos kultūros tarybą būtų deleguojami būtent koalicijos ir tarybos atstovai.

9-ąjį straipsnį būtina tikslinti, nes jis pažeidžia kitų nevyriausybinių bei vietos bendruomenių organizacijų teises.

7. 3-čiojo skirsnio *„Kultūros įstaigos ir Kultūros visuomenė“* 12 straipsnio 3 punktą LVBOS siūlo papildyti, nes jis iš esmės neteisingas: visose savivaldybėse, be išimties šalia veikiančių savivaldybės kultūros įstaigų veikia ir kiti kultūros paslaugų teikėjai. Dabartinė redakcija suprantama, kad tokie kultūros paslaugų teikėjai galimi tik ten, kur nėra savivaldybių ar valstybinių kultūros įstaigų.

8. 12 str. 4 punkte neapibrėžtos kultūros įstaigų nesusijusios su kultūrine veikla funkcijos.

9. 13 straipsnyje *„Nacionalinės kultūros įstaigos“* jaučiama kultūros įstaigų veiklos centralizavimo tendencija. Iki šiol buvę dokumentai buvo nukreipti apibrėžti kultūros savireguliacijos gaires, apie decentralizaciją kalbama ir Kultūros strategijoje. Centralizavimo tendencija aiškiai jaučiama ir 14 straipsnyje *„Kompetencijų centrai“*.

Klausimas, kodėl nacionaliniai kompetencijų centrai, sakykime, esantis Vilniuje Operos ir baletų teatras turėtų kontroliuoti ir koordinuoti Kauno ar Klaipėdos muzikinius teatrus, miestų teatrai – mažuosius kultūros centrų ar mėgėjiškus teatrus ir klubus? Jei visų lygių kultūros įstaigoms ir kultūros paslaugų teikėjams suteikiamas savarankiškumas, apibrėžiamas ir Kultūros strategijoje, tai kodėl būtinas toks reguliavimas?

13 straipsnyje neaiškios ir kompetencijų centrų funkcijos „derinti, koordinuoti kultūros įstaigų veiklą, formuoti vieningus teikiamų paslaugų kriterijus“, ... „viešinimo ir paslaugų sklaidą“.

Šis straipsnis suvaržo visų kultūros įstaigų savarankiškumą ir veiklos sritis.

10. 15 straipsnis *„Nevyriausybinių organizacijų funkcijos įgyvendinant kultūros politiką“*. Šis straipsnis sudarytas visiškai neatsižvelgiant į Kultūros strategiją 2030. Būtina pažymėti, kad strategijos Pirmasis tikslas – „Nuosekliai ir tolygiai įgyvendinti kultūros politiką siekiant

LIETUVOS VIETOS BENDRUOMENIŲ ORGANIZACIJŲ SĄJUNGA

Kodas 302541776, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, LT-09301. Tel.+370 698 33829,
el.p.: lvbosajunga@gmail.com. A/s LT74 4010042402929513 AB Luminor bankas

valstybinio, savivaldos ir nevyriausybinio sektorių bendradarbiavimo“. Tuo tarpu įstatymo projekto 15 straipsnyje NVO, tarp jų ir vietos bendruomenių organizacijų sektoriui (6-oje pastaboje paminėta, kad kultūrinės veiklos plėtoja 1243 bendruomenių centrai, o 1/3 kultūros organizacijų ir įstaigų sudaro nevyriausybines organizacijas), skiriamas labai nežymus vaidmuo: teisę „teikti siūlymus...“, „atstovauti savo interesams, ... steigti paramos fondus“ (nežinome tokio NVO kultūros paramos fondo Lietuvoje) ir „vykdyti kitas...funkcijas“. Kokias funkcijas?

LVBOS atstovauja 1430 iš 2000 vietos bendruomenių organizacijų Lietuvoje, kurios kasmet organizuoja vietose kultūros renginius, festivalius, forumus ir plenerus, rūpinasi vietos kultūros materialiojo ir nematerialiojo paveldo saugojimu, šimtai neprofesionalių ansamblių ir chorų, saviveiklinių kolektyvų dalyvauja miestų ir Lietuvos šventėse bei dainų šventėse, rūpinasi ir organizuoja Mažųjų Lietuvos kultūros sostinių kultūrinę veiklą... Ir šiame įstatyme jiems skiriamos tik tokios funkcijos? Tai daugiau nei neramina, nes net nekalbama apie NVO ir vietos bendruomenių sektoriaus įtraukimą. Manome, kad šis straipsnio nuostatos yra deklaratyvios, nes nesukuria NVO ir vietos bendruomenių teisių ir pareigų, pateiktos straipsnio nuostatos neturi teisinės reikšmės, neaiškus šio straipsnio tikslas. NVO, tarp jų ir vietos bendruomenių organizacijos, savo teises ir pareigas įgyvendina vadovaudamosi jau esamais ir veikiančiais įstatymais.

11. 16 straipsnio „Kultūros ir meno darbuotojai“ 4 p. - visiškai neaišku, kaip galima bus „padidinti darbo našumą“ (ar reikia jį didinti kultūroje?). Šią nuostatą LVBOS siūlo išbraukti, kaip pažeidžiančią kūrybinę laisvę.

LVBOS pažymi, kad tebesitęsiant socialinėms ir ekonominėms reformoms Lietuvoje, bendruomenės ir kultūros centrai yra pagrindiniai regionų kultūros politikos vystymo partneriai kaime, mažuose miesteliuose, iš dalies ir miestuose, vykdančys ir tenkinantys bendruomenės kultūrinius poreikius, ugdantys kūrybinę iniciatyvą, stiprinantys kiekvieno regiono etnokultūros savitumą, skatinantys profesionalaus meno sklaidą, inicijuojantys tarpinstitucinių kultūros, socialinių, meno, edukacinių projektų kūrimą ir įgyvendinimą, kūrybinių industrijų plėtrą įvairaus amžiaus, išsilavinimo ir kultūrinių poreikių žmonių grupėms. Tačiau didelį susirūpinimą bendruomenėms kelia šalies kaimo kultūros centrų, kaip pagrindinių bendruomenės partnerių situacija, kaimo bendruomenių, kur nėra jokių kultūros įstaigų ir tik vietos bendruomenės organizacija vykdo kultūrinę veiklą, finansavimo problemos.

Būtina organizuoti ir vykdyti bei įtraukti į įstatymą organizuojant tęstinę vietos bendruomenių organizacijų kultūros specialistų, meno mėgėjų kolektyvų vadovų kvalifikacijos kėlimo programą, nes panaikinus Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centrą, tai praktiškai nevyksta.

Šalies kultūros ir bendruomenių centrų įteisinti neformalaus ugdymo tiekėjais ir vykdytojais. Juos įtraukti į Kultūros politikos pagrindų įstatymo 7 ir 15 straipsnius.

Įstatymas turi skatinti ir kūrybinių industrijų plėtros projektų įgyvendinimą regionuose, skatinti regionų kultūrinio savitumo plėtrą, švenčių bei tradicijų tęstinumą.

Pažymint regionų kultūros politiką, būtina skatinti profesionalų programas, skirtas regionų kaimo bendruomenėms, sudaryti sąlygas profesionalų kolektyvams koncertuoti, rodyti spektaklius kultūros ar bendruomenės centruose.

LVBOS pirmininkas

Ramūnas Navickas